

arts plàstiques. La sort dels tossencs de cara a la divulgació s'ha vist acrescuda recentment amb l'aparició de la novel·la titulada *Un hotel a la costa*, de Nancy Johnstone, amb traducció de Miquel Berga. L'obra parla d'un temps concret (1934-39) prou interessant, i de la dèria d'una parella d'anglesos –la mateixa autora, Nancy, i el seu marit, Archie– que, seduïts per l'encís de la vila, es decideixen a construir-hi un hotel per on acaben passant corresponsals de guerra, poetes, pintors i personalitats britàniques que visiten Catalunya. Amb el temps, l'hotel es converteix en una colònia humanitària per a nens refugiats. El llibre permet recuperar records d'aquells temps passats, tot i que alguns tossencs amb els quals hem parlat asseguren que l'obra conté molta fantasia i alguna mentida i, per tant, des del punt de vista historiogràfic, s'ha de manejar amb compte.

Protecció a Santa Cristina | A la platja lloretenca de Santa Cristina hi creix, en el mateix sorral arran de terra ferma, un lliri especial, el *Pancratium maritimum*, que els lloretencs anomenen *assutzena de santa Cristina*. En els darrers temps s'ha tingut cura de recuperar-lo plenament, però l'Àrea de Medi Ambient de l'Ajuntament acaba de fer un pas endavant més eficaç en instal·lar una protecció a base de pals i cordes que delimita en sentit longitudinal una franja de platja i evita que la màquina de neteja i la gent afectin aquest espai on la na-

tura manté una planta excepcional. Els lliris de Santa Cristina –una altra forma d'anomenar-los– van quedar immortalitzats antigament en els olis i aquarel·les del pintor Joan Llaverias i en els versos de Ferran Agulló i altres poetes.

LA CERDANYA *erola simon*

La Festa de l'Estany | La Festa de l'Estany és un gran esdeveniment puigcerdanès i cerdà nascut a final del segle XIX com una celebració de la colònia d'estiuejants.

Els emblemes d'aquesta festa són l'estany de Puigcerdà i les carrosses que desfilen per la vila. En origen, i ho hem vist en fotografia d'època, les carrosses eren carruatges de cavalls guarnits amb flors i tota mena de vegetals. Avui, són artefactes diversos remolcats per bells tractors –o ben antics o nous de trinca– i guarnits seguint alguna temàtica de més o menys actualitat. Comparses de gent fent gresca les acompanyen. Tot plegat resulta una diada molt acolorida, i els participants s'ho passen tan bé que fàcilment transmeten al públic l'alegria de la festa. Un concurs amb premis en metàl·lic espereja les colles a fer la millor carrossa i la més original. Tanca la jornada un centenari castell de focs que té per escenari l'estany de Puigcerdà.

Activitats d'estiu | La Festa de l'Estany és l'esdeveniment que tanca l'estiu a Cerdanya. Els estiuejants han pogut gaudir entre el juliol i l'agost d'una pila d'ofertes lúdiques i culturals, algunes d'interessantíssimes i de gran qualitat. Literalment no s'és a temps de gaudir de tot. Hi ha tanta fressa aquests mesos d'estiu que el visitant podria prendre la comarca per una reserva de sensibilitat artística, musical i cultural, i pensar, falsament, que aquesta és la tònica habitual. Gràcies per la visita.

Observar les fronteres, veure el món | Amb aquest títol s'ha publicat el recull de ponències i comunicacions presentades al primer congrés internacional del mateix nom celebrat a Bellver, Puigcerdà i Llívia al maig de 2010. Els autors, Òscar Jané i Queralt Solé, han presentat a l'Arxiu Comarcal de la Cerdanya els volums que recullen totes les intervencions realitzades en aquest primer congrés d'estudi i reflexió al voltant de la frontera. I quin lloc millor que una terra de frontera per a iniciatives com aquesta, que obren les seves portes a experiències frontereres de tots els racons del món? Precisament aquest final d'estiu s'ha celebrat la Diada de Cerdanya, enguany al municipi de Ger. Es tracta d'una festa anual que pretén agermanar l'Alta i la Baixa Cerdanya i superar d'alguna manera la partició fronterera que divideix la comarca. És prou cert i notori per als que vivim aquí que aquesta divisió és

>> *Un llibre sobre l'origen turístic de Tossa de Mar.*

>> *L'assutzena de santa Cristina.*

>> *Cartell de la Festa de l'Estany de Puigcerdà.*

ben real, però no es tracta d'una divisió que parteixi territoris i societats iguals, sinó que la Cerdanya catalana és un territori que té la frontera al cap, i la Cerdanya francesa és un territori que té la frontera als peus. I això no és un detall menor.

EL RIPOLLÈS *ramon alabau*

Societat civil, desperta't! | Hi ha paraules inculpades, damnades. Pronuncies la paraula *civil* i se t'apareixen de sobte tots els excessos del 36 o aquelles parcelles de verd que ens atemorien per les carreteres de la postguerra. Però la polisèmia acaba per exigir el que és seu i descobrim que civils són també les arengades en salaó que van presidir no pocs àpats d'aquell passat ombrívol, així com els casaments que no són beneïts per l'església. Tanmateix hi ha un altre significat que ara em reclama: juxtaposes *civil* amb *societat* i de sobte el terme s'omple de llum i fulgura. *Societat civil* fa referència al conjunt de tots els ciutadans, a la seva organització i als seus afers, i a la relació d'aquests ciutadans amb els seus conciutadans.

Estem patint uns temps difícils, poc aptes per a la lírica, i vivim el descàndid de la classe política. Tots voldríem més transparència en els comptes, més rigor i coherència en les actuaci-

ons, més eficàcia en les gestions. Ho remuguem en veu baixa quan hauríem de reclamar-ho en veu alta, exigir-ho fermament. Però alhora hauríem d'aplicar la mateixa exigència a nosaltres mateixos, a la nostra participació en el teixit social, la nostra implicació en la societat civil.

Conreem massa sovint passivitat, indolència, individualisme on hauria de florir la cooperació, la passió, la solidaritat. El Ripollès necessita imperiosament aquesta resposta ciutadana, una mena de transfusió vivificadora. Cal aplegar-nos per compartir dèries comunes, unir-nos per encetar projectes estimulants, associar-nos per enderrocar més fàcilment els obstacles, retrobar-nos per establir diàlegs profitosos, atraure les noves generacions perquè escenifiquin els seus desitjos incipients. Caldria reanimar velles entitats que ara no són més que vaixells varats que el temps ha vençut, crear-ne de noves que proposin aventures inèdites, donar suport als quixots que engrapin el timó per salpar cap a ports aparentment impossibles.

Dels fervorosos jugadors de la botifarra fins als fidels assistents als cinefòrums, passant pels acòlits a la bona taula, tots hi cabem, tot s'hi val: actors, boletaires, ciclistes, diables, excursionistes, filatèlics, grallers, heterodoxos, indignats, joglars, lletraferits, músics, ninotaires, ocellaires, pescadors, quincallaires, rockers, sardanistes... Podríem completar totes les lletres de l'abecedari.

Deixem als polítics els verbs, que ells han de conjugar de la millor manera per bastir convenientment un futur sòlid. Nosaltres som els adjectius, som la carn del text, i ens pertoca donar volum, color i batec al discurs de la realitat.

>> Recull de ponències del congrés «Observar les fronteres, veure el món».

>> Dos programes de diferents entitats del Ripollès. A sota, unes 500 persones es manifesten pels carrers de Camprodon per reclamar que es reobri el CAP a les nits.

MIREIA RECASENS - ACN

